

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничим Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непомічених в газеті рукописів не звертається, хіба що дописувач вказує на адресу, з якої надіслано рукопис, та зазначає, чи не помилково надіслано, та зазначає, чи не помилково надіслано, та зазначає, чи не помилково надіслано.

ШЕСТИЙ КОНГРЕС КОМІТЕРНУ ЗАКІНЧИВСЯ.

Дня 1. вересня 1928 року закінчився в Москві Шестий Конгрес Комуністичного Інтернаціоналу, найбільший до цього часу міжнародний конгрес організованого робітництва в історії робітничого руху. Конгрес почався 17. липня 1928 р. й тривав повних шість тижнів.

Ухвали Шестого Конгресу Комітерну мають величезне значення для міжнародного робітництва, для справи всесвітньої революції, пише московська "Правда". Його ухвали уйдуть в гущу мільйонів працюючих мас, будуть вичуватися-пролетарськими революціонерами, переродяться в щоденний боротьби в жині дібностей. Вони пічнуть охоплювати маси й перетворюються у величезну матеріальну силу, яка зломить капіталістичний лад.

Найголовнішою ухвалою конгресу було — ухвалення програми Комуністичного Інтернаціоналу. Ухвалення програми є великою історичною подією. В ній, на основі довгого революційного досвіду міжнародного робітництва зібрано колективну думку, що мати на майбутні роки, може навіть десятиліття багатий науковий і інструкторський матеріал, мати керівника у всіх змаганнях працюючої класи до волі. Програма Комуністичного Інтернаціоналу — це найцінніший продукт революційної історії за десятилітній племізований період.

Вся праця Конгресу Комітерну, як пише центральний орган Всесовіної Комуністичної Партії, проходила дружно і всі рішення прийнято одностайно. Це є гідною відповіддю всім ворогам, які даремно потішали себе надією, що в ленінських рядах комуністичних партій йде до розколу.

Другими важкими справами, над якими конгрес застановився, як основно обговорювані та висвітлені у своїх докладах, резолюціях та відозвах — це колоніальне питання й воєнне. Шалений наступ капіталу в колоніях, індустріалізація їх, зміцнення визиску, викликали колоніальні народи до боротьби за незалежність і до класової боротьби проти визиску. Цей му питання багато уваги присвятив конгрес, а висвітлени колоніальну політику йому було тим легше, що на конгресі були представники колоніальних працюючих мас.

Шалене зброєння світового капіталу, готування до нової страшний всесвітньої війни, в яку буде кинуто мільйони працюючих, а це гірше, яку готують капіталісти проти Радянського Союзу й проти визволяючих змагань робітництва в цілому світі — було предметом спеціального широкого обговорення на конгресі Комітерну. Конгрес розібрав всі махінації капіталістів, всі внутрішні суперечності капіталістичних держав, їхні задуші "конференції розроблення" й вияснив їх працюючим цілого світа.

Конгрес ухвалив також ряд важких рішень по організаційним питанням і по питанням, що відносяться до різних партій. Зусилля конгресу спрямовані були до того, щоб зміцнити більшовицьку керівництво партій, підняти вище їх теоретично-політичний рівень, зміцнити рекрутаційну базу партій серед робітничих мас.

Остання сесія конгресу відкрилася 1. вересня в 9-й годині вечером під головуванням т. Ремсе (Німеччина). З коротким докладом виступив т. Бухарін, який сказав про працю програмної комісії й про історичне значення програми — як про наслідок колективної творчості й боевого досвіду світового пролетарського руху. Конгрес прийняв програму одностайно бурхливими оваціями й співом "Інтернаціоналу".

З коротким докладом по колоніальному питанню виступив т. Куусінен, а про положення в С.Р.С.Р. і у Всесовіній Компарті виступив т. Тельман. Про опозицію у ВКП виступив т. Коларов, і конгрес одностайно відкинув заяву опозиційних груп про відновлення їх в правах членства.

Після доповіді т. Ембера Дро конгрес одностайно прийняв до Комітерну комуністичні партії: Корей, Ірандії, Нової Зеландії, Парагваю, Куби, Колумбії і Еквадору. Представники партій цих країн були присутні на конгресі, як співучасники. Від імені прийнятих партій з промовою виступив т. Парадес (з полуднево-американської республіки Еквадор) і запевнив, що прийняті секції докладуть всіх старань для зміцнення більшовицької своєї партії й для об'єднання під своїм прапором пролетаріату й селянства своїх країн.

На пропозицію т. Бела ухвалено з'організувати міжнародний червоний день проти воєної небезпеки. Після цього вранішнього Конгресу Комітерну і Контрольну Комісію — вибори перейшли одностайно.

На закінчення з коротким кінцевим словом виступив т. Бухарін, який характеризував цілий хід праці конгресу й прочитав від імені президії маніфест до працюючих цілого світа, який прийнято одностайно. (Ми подаємо цей маніфест в цьому числі "У.Р.В." на 3-й сторінці.) В 1-й годині ночі т. Н. Бухарін проголосив Шестий Конгрес Комітерну закритим. Це проголосили делегати привітали співом "Інтернаціоналу" й інших революційних пісень.

Так закінчив свої шістьтижневі наради один з найбільших конгресів революційного робітництва. Самі делегати від пролетарських партій цілого світа пройшли на ному величезну школу й набутий досвід повесть у всі країни до тих, які за їх працею шляху сиділи. Шестий Конгрес Комітерну озброїв революційний пролетаріат й поневолені народи цілого світу великою революційно-теоретичною зброєю, енергією й поставив їх на шляху до комунізму.

КАПІТАЛІСТИЧНО-СПЕКУЛЯНТСЬКІ ВИБІЛЮВАЧІ.

Коли перший контингент британських робітників прибув до Канади, капіталістична преса широко росписувалася про них, як про "здоровий тип Британії" і передказувала їх швидку асиміляцію "як гарних типів поселенців". Коли перший контингент британських робітників "закоштував наших благ в Канаді" і побачив, що впаив жертвою британської та канадської імміграційної влади, та організованим шляхом став домогтися, щоб його відіслати до Британії, влада почала себе вибілювати. І так ми читали 5. вересня, коли перша група робітників їхала до дому, після заяви доміняльного імміграційного урядника Джелі, що вони "не були голодні... їх не відправлено з галі і вони не мали де спати"... вони відмовилися працювати за \$4.00 і \$5.00 на день... "що все йшло гладко і що згадані робітники не надалися до роботи".

Мейор Вінніпегу МекЛін також висловив своє одобрення для акції Джелі в "пробній ситуації", що, розуміється, є зовсім природним і зовсім пасує для мейора, який є явним ворогом робітників. Бавмен, який нагадає за місцевим бюро праці, також висловив своє признание в довгій статті про правдиві прикмети Джелі й прилучив свій голос до хору, що "це є багато роботи за 4 і 5 доларів на день, але робітники не хочуть її брати". Бавмен повинен усунути знаменитий напис в його бюро праці, який звучить: "з огляду на недостатню праці, жонаті мужики з дітьми мають першестево", а це допоможе-б в його вибілюванні. Коли другий контингент робітників вирушив до дому, ми читали у "Фрі Прес", що вислано яких 250 "хорих і неспосібних" і що вони відіслали 4 і 5 доларів на день. В тім самім числі Бавмен заявив, що не вірить в правдивість вісток про низьку платню, "за винятком може пару випадків", і сказав, що "кожному робітнику пропонувано 4 долари на день".

У "Фрі Прес" з 11. вересня ми бачили, як Роберт Форк, міністер імміграції, береться за вибілювання на велику скало. Ось дещо з того, що він сказав: "ми тільки вивідуємо: хто є слекерми, то все"... "є подостатком праці, сьогодні рано в Ріджайні потрібно 1,500 робітників"... "він приїхав з Оттави доглянути, щоб п'ять робітників на його власній фермі зробили "добрий початок". Він дуже розхвалював Джелі за те, як він справився в ситуації "серед найтрудніших обставин". Після цього ніхто не скаже, що Мекензі Кінг зробив недобрий вибір, коли вибрав "прогресиста" на портфель імміграції. Ван Ской, голова сніпярського колонізаційного

департаменту, також показав свій артистичний талан у вибілюванні; др. Блек, також від Сніпяр, зужив кілька цалів місії, щоб здискредитувати робітників, що бажають повернутися до дому після повного розчарування. Блек іде тепер до Ріджайні, де має бути зазначений офіс. Що буде мати за свою головну ціль вистаритися роботу в зимі для британських робітників, що "можуть забачити залишитися" в Канаді. Помило того всього вибілювання брудного капіталістично-го скіму, його жертви вириваються з того і викривають шахрайство. Це заставляє зрозуміти зміну фронту, вибілювання не буде довше служити, отже ми довідемося з "Фрі Прес" з 13. вересня, що цілий клопіт зникли "червоні", що розповсюджуються комуністичну пропаганду, щоб підкопати гарвестер скім" і т. д.

В цім самім виданні "Фрі Прес" читаємо історію, що звучить як "Синдбенд ді Сейлор". Виходить, що 15 робітників ховалися, поки не від'їхав другий контингент, і тоді "з'явилися загодично" і пішли до нової роботи. Вони мусили це робити, щоб сховатися від агітаторів. Джелі побачив, що не вистарчає дотеперішнього вибілювання й тому підмастив його. Тій самій заяві Джелі каже, що денкі робітники не хотіли навіть говорити про \$6.00 на день, що вказувало би на те, що робітники не дуже цінили обіцянки Джелі і йому подібних. В понеділок 17. вересня третій контингент вийшов до дому. Майже неможливо дістати точне число, бо пишучий не є бажаним гостем в імміграційних кругах, а преса мовчить про цілу справу і вважає, що як менше розголошується робітникам, то буде більше вигляді, що пару з них останіх. В редакційній статті з 11. вересня "Фрі Прес" є близько правди, коли каже: "вже є лєним, що більшість з них прибули зі сподіваннями, що не згодні з фактами"... "якщо до свід з висилкою майнерів переміняється в невдачу, він буде мати ефект на Велику Британію і Канаду; він тільки допоможе чинникам, що з різних причин, соціальних і політичних, відроджують від світрації". Комуністична Партія Канади є одним з тих "чинників", що відроджує всі форми субсидованої імміграції, що образювана на звільнення капіталізму від тигру своїх власних гріхів, найбільшим з котрих є безробіття. Комуністична Партія Канади буде давати агітувати й викривати британським робітникам і робітникам взагалі характер банди капіталістичних піратів, що стараються закрити свій останній злочин обильними дозами вибілювання.

Т. Е.

ПРОВІНЦІОНАЛЬНИЙ З'ЇЗД ТУРФДІМ В ТОРОНТО, ОНТ.

Провінційальний З'їзд Товариства Українських Робітничо-Фармерських Дім на сході Канади відбувся в днях 6., 7. і 8. вересня, 1928 р. Підчас цього з'їзду відбулася конференція відділів Р.З.Т. і конференція відділів Секції Молоді східної Канади. Перший раз в історії українського робітничого руху на сході Канади відбулися так великі наради, які радили спільно на добро і розвиток всіх наших організацій через чотири дні. Всіх делегатів на провінційальному з'їзді було 25, а делегатів 10, не включаючи єдиного представника Ц.В.К. ТУРФДім т. М. Шатувського і організатора т. М. Гнатюка. На конференції Р.З.Т. прибуло 44 делегати й делегатки. На конференції Секції Молоді було 7 молодих товаришів і товаришок, які репрезентували відділи Секції Молоді.

З'їзд відкрив т. І. Бойчук,

служить вірно інтересам робітництва.

"На цьому з'їзді" Ви товариші мусите сказати нам тут про умовини праці і загальні відношення та положення на місцях, а після ми всі тут спільно зможемо виробити кращий план нашої праці в провінції Онтеріо і Квебек. Ми мусимо обговорити резолюції, які ухвалені на всеріковому дев'ятому з'їзді і пристосувати їх в цих двох провінціях. На цьому з'їзді ми маємо представників від нашої братньої організації Р.З.Т. і це є заповуком, що ми виробимо кращий план співробітництва цих обох організацій у всіх ділянках організаційної й культурно-освітньої праці.

Цікавим явищем є і те, що ми маємо представників нашої організації молоді! Це є заповуком, що наша молодь буде продовжувати ту велику освітню-культурну працю, яку ми започаткували. Нехай живуть і розвиваються наші організації і їх з'їзди!" — закінчив т. Шатувський.

Описав прочитано програму з'їзду, яку прийнято в цілості. Голова поклався тоді делегатів і делегатов до з'їзду. З'їзти були не тільки про те, скільки конфертів і представлень устроєно, але всі делегати й делегатки висказували про свої успіхи й недовгості та про різні перешкоди, які їм приходиться пережити на місцях. Після з'їзду виступили доповідачі з докладами на різні організаційно-освітні теми.

Делегати й делегатки слухали кожного доповідача з великою увагою, а після доповіді висказувалися жива реакція. Делегати доповнювали звітні доповіді й цим давали змогу комісіям розбиратися краще по різних питаннях. Так, що цей з'їзд був відмінний від попередніх з'їздів.

Після скінчення всіх доповідей і дискусій над ними, вибрано комісії, які засідали цілу одну сесію і виготовили резолюції відповідно до обставин в провінції Онтеріо і Квебек. Багато уваги присвячено для

того, щоб якимось способом повести організаційну працю не тільки в Онтеріо, але і в Квебеку, бо ця остання провінція була занедбана минулими роками, а зі звітів делегатів показалося, що там також знаходиться велике число українського робітництва.

В суботу рано комісії здали свої звіти і проклали ряд корисних резолюцій, які не маю на думці тут наводити, бо це забрадо би багато місця в газеті, а також і це, що Провком виготовляє цей звіт поспішно, щоб розіслати по відділах як найскорше. Відділам лишається на місцях провести весь цей план в життя, який начеркнув з'їзд.

Конференція Р.З.Т. вислала також кілька резолюцій, які допоможуть товаришам на місцях краще повести працю серед українського робітництва, а також обговорювано координацію організаційної праці між відділами Р.З.Т. а відділами ТУРФДім. Вірно, що після цих нарад не буде вже тих нарікань, що члени одної нашої організації відносяться недобре до другої, а що делегати, які були на конференції Р.З.Т. і на з'їзді ТУРФДім постараться провести в життя всі ухвали в себе на місцях.

Не менше важкою була і конференція нашої молоді, на якій були наші молоді представники, які висказували самі про свої успіхи й недовгості та також вислала резолюції по питанню провадження організаційної роботи.

На закінчення скажу, що провінційальний з'їзд в Торонто був цього року одним найбільше цікавим і важким з'їздом. І Провком вірить, що організації на сході Канади почнуть жити новим, здоровим життям після цього з'їзду. Провком від себе бажає тісної співпраці всіх відділів з Провком. Це дасть нам всім змогу поставити краще наші організації і всю їхню організаційну й культурно-освітню працю.

Т. Кобак секретар з'їзду.

ДО УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИКІВ У ВЕНКУВЕР І БРИТИШ КОЛОМБІЙ.

Відозва Будівельного Комітету відділу ТУРФДім.

Товариші і Товаришкі!

Найбільше число українських робітників, які працюють по різних кемах в Бритиш Колумбії, а року на рік переживають вільні дні від праці, в місті Венкувер. Це місто є осередком в Бритиш Колумбії; тут мешкає повна кількість українських робітників, що через довгі роки єднаються коло української робітничої організації — відділу ТУРФДім. Завдяки нашій організації і свідомій частині українського робітництва, нашим українським панам та різного рода агентам немає тут місця. Український націонал-патріот, який вже не раз приїжджав до Венкувер за доларами, побачивши, що у Венкувер ніхто з українських робітників не дасть себе підіти, чим скорше відїжджав звідси. Такі спроби доказали нам на ділі, з ким числяться українські свідомі робітники. Давши таку відсіч нашим пенсьо-любам, ми в тім хаді будували свою одну українську робітничу організацію й разом притовлялися до будови Українського Робітничого Дому. Це забрадо нам кілька років часу, але наші старання, наша організаційна праця не пішла на марно.

Дня 6. вересня ц. р. ми приступили до будови Укр. Роб. Дому у Венкувер. Робота ко до будови йде вже повним ходом. Величина дому така: 95 футів довгий, а 40 футів широкий. Дім будуватиме на два поверхи. Внизу буде діточа школа, а на горішньому поверхі театральна зала. Кошторіс будови відноситься \$10,000.00. Готових грошей на руках є \$3,000.00. З цієї суми \$800.00 є добровільних жертв, а \$2,200.00 позичено у своїх членів. Хоч мала ця сума грошей в порівнянні до повного кошторісу будинку, однак ми

на це не вважаємо, бо бачимо організаційні потреби, які вимагають будувати Український Робітничий Дім у Венкувер. Тому ми приступили до будови. Українські робітники, які приїжджають з кемпів до міста, не мали до цього часу навіть повного місця, щоб прочитати свою газету. Пузурми-клуби, це було для них одиноким місцем, де вони захищали себе в зимі від дощу та снігу.

Організаційна діяльність також немало терпіла з браку свого власного приміщення. За представлення, що відігравали у філіандській залі, ми платили \$23.00 за один вечір. Після 12-ї години ночі ми платили ще додатково. Всі ці гроші, зібрані від українських робітників за вступ на підприємства, ми мусіли віддати за рент-салі. Концерти ми примушені були устроювати в невідомому відділовому приміщенні. Інших підприємств, таких, як базар, у нас же не було, бо нема де їх устроїти. Це все заставляло українських робітників у Венкувер до будови Українського Робітничого Дому.

Товариші і Товаришкі! Український Робітничий Дім у Венкувер буде одним з найбільших здобутків українського робітництва в Бритиш Колумбії! Коли ми купили площу під будову, то мали всього \$1,500.00 готівки, а сама площа коштувала \$2,400.00. Але завдяки Вашій пірній допомозі, ми виплатили площу в протязі 4-ох місяців, а крім цього \$800.00 лишилося ще на будову дому. Виплачуючи площу перед речинцем, ми заощадили \$133.00 проценту. Треба сказати, що українські робітники, які працюють в Енійокі, Британія Майн, Павел Ривер, Кемберлей й інших кемах, найбільше причинилися до того, що на перший наш

поклик прислали нам поважну суму грошей. Тепер, в часі нашої будови, ми твердо віримо, що кожний свідомий український робітник у Венкувер і цілій Бритиш Колумбії аложить свою жертву на будову Укр. Роб. Дому.

І так, Український Робітничий Дім у Венкувер не тільки що буде збудований, але в якнайкоршому часі виплачений. Кінчаючи нашу відозву, ми кажемо:

Хай живе Український Робітничий Дім у Венкувер! Хай живе свідомість і солідарність українських робітників в Бритиш Колумбії!

З товариським привітом Будівельний Комітет.

Всі жертви просимо засилати на адресу:

A. Wilgoth
1156 Pender St. East
Vancouver, B. C.

ЦВК ТУРФДІМ ДО РОБІТНИКІВ БРИТИШ КОЛОМБІЙ.

Дорогі Товариші робітники й Товаришкі робітничі!

Ви читали вищенаведену відозву Будівельного Комітету відділу ТУРФДім у Венкувері, який розпочав будову Українського Робітничого Дому. У відозві наші товариші ясно говорять, що примусило їх взятися до будови Укр. Роб. Дому. До цього ми від себе додамо: вже одно те, що товариші під оцим розпочали будову робітничої інституції, свідчить, що такої інституції у Венкувері потрібно.

Венкувер — індустріальний осередок великої провінції далекого канадського заходу. Довкола Венкувера копальні, ліси, а саме місто є великим канадським портом на Тихому океані, а тимсамим великим транспортним пунктом. Значить — Венкувер є центром скучення робітництва, в тому числі і українського. Отже Венкувер є — а коли ще не є, то мусить бути — організаційним і культурно-освітнім, осередком українського робітництва не тільки міського, але й доокілишнього, тобто робітництва цілої західної Бритиш Колумбії. Щоб бути таким осередком, щоб мати змогу провадити освідлюючу працю серед робітництва, венкуверські товариші мусять мати приміщення, яке дасть їм змогу таку роботу розвинути. Так само власне приміщення кожного разу дасть змогу приїжджаючим з лісів чи з копальні до Венкувера робітникам задовольнити свої культурні потреби, дасть їм притулок.

З огляду на такі важливі організаційні завдання міста Венкувер, з огляду на тяжке положення українського робітництва в місті, ЦВК ТУРФДім широко закликає українські працюючі маси Бритиш Колумбії поспішити своєю широчю допомогою венкуверським товаришам, складаючи свої жертви на будову робітничої інституції у Венкувері. Памятайте, товариші, що будуючи Укр. Роб. Дім у Венкувері, ви будете той культурно-освітній приют, в якому ви, чи то перебуваючи в місті, чи приїжджаючи до него на якийсь час, знайдете товариських прийнятих, задовольте свої духові потреби і відпочнете в товариському оточенні після тяжкої праці.

Складайте свої жертви на будову Укр. Роб. Дому у Венкувері!

ЦВК ТУРФДім.

МАНЕВРИ НАД ЛОНДОНОМ.

Над Лондоном з'явився тому були організовані маневри повітряної флотії Англії. Підчас їх виявилось, що піби-то Лондонові загрожує напад повітряної флотії і той захист, який є нині, не достаточний.

З цього приводу урядова преса зняла великий крик і вимагає збільшення повітряної флотії. Робітничі газети, навпаки, доводять, що галаєзня-ро навколо маневрів навишме для того, щоб мати прикличку збільшити в майбутньому році видатки на повітряну флотію Англії.